

HAAMER

Juuni 2020

Koolileht valmib G. 3 koolilehe kursusetööna

Koolielu pärast eriolukorra lõppu

Foto: Kersti Jürgenson

18. mail lõppes Eestis eriolukord ja see tõi kaasa mõningate piirangute leevendamise. Küsisime meie kooli õppealajuhataja käest mõningaid küsimusi, mis puudutab meie koolielu pärast eriolukorra lõppu.

Üks oli see, kuidas toimub edasine õppimine nii abiturientide kui ka teiste õpilaste jaoks ning kas ja kuidas toimuvad kehalise kasvatused tunnid kui ka moodulitunnid. Elve Otsalti sõnade kohaselt toimub edasi distantsõppe, kooli kutsutakse ainult need õpilased, kellel on võlgnevused ning õpetajatega kohtumised on kuupäevaliselt ja kellaaajaliselt kokku lepitud. Moodulõpe kestab kuni 9. juunini ning kehalise kasvatused tunnid toimuvad kas õpetaja määratud kohas ja kellaajal või liiguvad õpilased iseseisvalt ja annavad kehalise kasvatused õpetajatele oma tegevustest ülevaate.

Nüüd aga teeme juttu meie kooli abiturientidest. Kui abiturientid 2017. aastal Pärnu ühisgümnaasiumi peauksest sisse astusid, ei osanud keegi ette näha, et kolm aastat lähevad linnulennult. Lõputud kontrolltööd ja tunnikontrollid on meie, kaheteistkümnendike jaoks lõpuks ometi läbi, kuid ees ootab märksa raskem katsumus kui selle kolme aasta peale kokku.

Nüüd, kolm aastat hiljem oleme jõudnud sinnapaika, kus ootavad meid ees eesti keele ja matemaatika eksamid. Elve Otsalti sõnade kohaselt sooritab meie koolis eesti keele eksamit 98 õpilast ja matemaatika eksamit 69 õpilast. Eriolukord on pannud abiturientid raskesse seisu, kus pole võimalik saada täiskohustuslikult konsultatsioone, rääkimata ettevalmistustest lõpuaktusest.

Küsisime Elve Otsalti käest, kuidas toimuvad abiturien-

tide konsultatsioonid ja milliseid nõudeid tuleb täita. Elve Otsalti sõnul toimuvad abiturientide konsultatsioonid koolis kindlate graafikute alusel. Õpilased on jaotatud kümnestesse gruppidesse ning konsultatsioonid on määratud kindlatele kuupäevadele ja kellaaegadele. Samuti toimuvad konsultatsioonid ka veebis. Koolis toimuvate konsultatsioonide ajal peab olema kõikide õpilaste ja õpetajate vahe 2 meetrit. Samuti on kooli kantselei juures olemas kõik vajalik, et õpilased ennast koolis olles kaitsena tunneksid. Olemas on nii maskid kui ka käte jaoks desinfitseerimisvahendid. Samuti sõnab meie kooli õppealajuhataja, et maski kandmine ei ole kohustuslik, aga see on soovituslik.

Uudis, et riieksamid on sel kevadel vabatahtlikud, lõi terve interneti kihama. Klassigrupid täitsid kiirelt uudiste ja vastustega, kes lõpetab jooksvate hinnetega ja kes otsustab ikkagi eksameid teha. Koolieksami vabatahtlik tegemine lõi samuti õpilastel silmad särama. Seoses keerulise olukorra ja e-õppega said õpilased rahulikult hingata, sest kuigi koormus on abiturientidel suur, siis teade, et koolieksamit ei pea tegema, oli osa jaoks õnn. Saab keskenduda matemaatika ja eesti keele eksamile.

Küsisime Elve Otsalti käest, kuidas toimuvad sellel kevadel eksamid. Õppealajuhataja rääkis meile, et Eestis valitseva hädaolukorra tõttu võib klassis olla 10 inimest, kes hoiavad 2-meetrilist vahet. Samuti sõnas Elve Otsalt, et peaaegu kõik meie kooli klassiruumid on eksamite ajal kasutuses. Eksamile tulles jagatakse õpilastele kaitsemaske, kaasa võib võtta ainult kõige vajaminevad asjad. Kotiga eksamiruumi õpilasi ei lubata. Samuti soovitas Elve Otsalt õpilastel eksami ajaks kaasa võtta vett ja šokolaadi. [Lisaks peavad kõik, kellel on](#)

[allergiad, võtma ühendust perearstiga ja eksamile kaasa tuleb võtta neil oma ravimid.](#)

Kui läbi aegade on õpilased teinud eksameid kõik koos ühes ruumis, siis sel aastal, kui õpilased on mööda koolimaja laiali, võib see olla õpilastele heameelt tegev. Miks? On kindlaks tehtud, et inimesed saavad vaikselt ruumis, kus on vähem inimesi, paremini keskenduda ja tulemused on paremad.

Üks aktuaalne teema, mis abiturientide üle Eesti maru vihaseks ajas, oli lõpuaktuse ärajäämine. Iga õpilane, kes astub põhikooli, gümnaasiumi või ülikooli, on seda päeva kõik need aastad oodanud. Kuigi kõik saavad aru, et hädaolukorra tõttu ei saa läbi viia lõpuaktust. Kindel on see, et Pärnu Ühisgümnaasiumi lõpuaktus toimub 22. juunil, aga kuidas see kõik toimuma hakkab, on alles arutamisel. Samuti ei pea abiturientid muretsema selle pärast, kuidas nad saavad kätte oma lõputunnistused ja diplomid, kõik need antakse abiturientidele kätte 22. juunil toimival lõpuaktusel. Seda kinnitas meie kooli õppealajuhataja Elve Otsalt.

Kui unustada korra kõik eksami- ja aktuseteemad ja vaadata tagasi 2020. aasta lennu lõpetajatele, siis võime uhkusega öelda, et üheskoos saime me sellega hakkama. Kõik tänud meie vahvatele õpetajatele, kellele me poleks saanud gümnaasiumi lõpetada.

Kristina Schleicher, Lisanna Vanamõisa

LEHEST

Õppeaasta hakkab peagi lõppema ning aina enam on tunda õhus suve. Paraku tähendab see ka seda, et tegu on meie lehe viimase numbriga. Meediaõpilastena meeldis meile väga seda lehte kirjutada, koostada ning korrigeerida. Kui alguses esines ehk mõningaid raskusi, siis nüüdseks tundub mulle, et kõik meie tublid reporterid, on hoo sisse saanud, sest lehe koostamine möödus ka karantiini ajal ladusalt. Muidugi poleks "Haamer" meieni jõudnud, kui poleks meie tublit õpetajat Kerstit, kes meisse motivatsiooni süstis ning meid tagant utsitas. Aitäh, et oled meie õpetaja.

Niivõrd tähtsasse lehe numbrisse oleme kogunud infot koolielu kohta pärast eriolukorra lõppu, mälestusi G 3.c ja G 3.a koolielust, intervjuu filosoofia- ja ühiskonnaõpetaja Peedu Sulaga ning palju muud põnevat. Pole kadunud kuskile ka omaloomingunurk, kust leiame raamatu-, kontserdi- ja filmiarvustusi ning luuletusi. Nagu alati, oleme tänulikud igaühele, kes meie ning meie lugejatega oma loomingut jagab.

Abituriendina sooviksin siin juhtlõigust täpsustada natuke ka lõpuaktuste toimumise infot. Kui seni oli kartus, et CAE eksam langeb samale päevale, mil pidi olema meie lõpetamine kontserdimajas (22. juunil), siis nüüd on teada, et CAE toimub siiski 20 juunil (nii suuline kui ka kirjalik osa). See tähendab seda, et meie aktus, mis toimub küll teisel kujul, ei lükku edasi, ega toimu varem.

Mida tähendab teisel kujul? Sellele veel kindlat vastust ei ole. Ilmselt lõpetab iga klass eraldi ning alles käivad arutlused selle üle, kas lubada ka lapsevanemaid meie lõpetamisele. Lõpetamine on meelde jääv sündmus niikuinii, kuid usun, et 2020. aasta abiturientidele on see veel meelde jäävam kui tavapäraselt. Ajad on küll segased, kuid me võtame sellest siiski viimast.

Lõppu lisaksin ühe kevadise pildi, mis mul eelmine aasta õnnestus Audrus Valgerannas teha.

Mirjam Holtmann

Aitäh, et oled olnud meie lehe lugeja!

TOIMETUS

Peatoimetaja: Mirjam Holtmann

Reporterid: Kendra Rosen, Cätlin Sutt, Kristina Schleicher, Lisanna Vanamõisa, Britt Rondo, Robin Roosmaa, Fred Kikas

Korrektorid: Ethel Saarnak, Angelika Kurm, Gerlyn Haasma

Arvamustoimetuse: Liisi Küünarpuu, Kairi Mõttus, Tairi Mõttus, Rose Marietta Reber, Sonda Udu, Rebeka Leppsoo

Meelelahutus ja omalooming: Andra Tammekand, Liisa Kalista Sapas

Kujundus: Martin Belan, Katariina Peetson; juhendajad: Kersti Jürgenson (sisu), Marika Ristmäe (kujundus)

KOOLIELU

Kõik muutub mälestuseks

Kolmas aasta gümnaasiumis hakkab lõppema. Sellest ajast on kindlasti igal abiturientil ja õpetajal midagi oma mälestustepagasisse kaasa võtta, midagi meenutada või ka jutustada oma sõpradele. Kuidas keegi mõnd sündmust mäletab, milliseid emotsioone ja tundeid meenutamine tekitab, on ajas muutuv. Kindlasti on 20 aasta pärast meenutused kooliajast saanud juba uue tähenduse. Mõnele jäävad meelde lood, teisele jälle lõhnad, inimesed, ruum.

Seekordse artikli eesmärk on kirjutada mõnest kolme aasta gümnaasiumiaasta värvikast, naljakast mälestusest ja vastata küsimusele, mida oleks võinud oma klassi juures muuta. Muuta midagi enam ei saa, kuid meelde jääv mälestus ja mõtted, mida oleks võinud teisiti teha, annavad võimaluse edaspidi elus midagi muuta.

Oma mõtteid jagasid meiega G 3.a õpilased.

Kõige meelde jäävamateks sündmusteks on jäänud Valgeranna spordipäevad, rebaste ristimine ja jõuluolümpiale eelnenud ettevalmistused, kuid on ka mälestusi muudest sündmustest nagu näiteks ühest väljasõidust Tartusse, millest jutustab Kenzo Talviste:

“Kõige värvikam mälestus on, kui käisime eelmise

aasta talvel klassiga Tartus ekskursioonil. Käisime kliinikus ära ja tuli kõige parem osa, milleks oli vaba aeg. Vabal ajal otsustasime minna kuhugi sööma, leidsime üle maailma kõige parema publi ja see on Ränduri publi, mis asub kingapoe sees või sealt peab läbi mine-ma, et sisse saada. (Ma siia maani ei tea, milline variant õige on). Käisime söömas ära ja pidime bussi juures kokku saama ja siis nägime, et klassivend Einsok hoiab oma käest kinni. Küsisin: “Mis toimub?” Ta vastas, et kukkus, ja mõtlesin et, kui loll annab olla ikka! See on põhjus, miks meie klass pole käinud enam ekskursioonil. SEE oli ootamatus.”

Nii mõnelegi on jäänud ka meelde kirjandustunni raamatuvastamise tööd. Kevin-Kaspar Einsok selgitab, miks: “Kõik need hetked, kui raamatu lugemiskontrolli kirjutamise asemel tehti näidend ning kui nendes veel improviseeriti, et näidendeid veelgi naljakamaks muuta.”

Küsisime veel klassikaaslaste käest, et kui oleks saanud klassi juures midagi muuta, siis mis see oleks olnud? Enamus vastas, et oleks võinud olla rohkem kokkuvõttev klass või et oleks võinud olla rohkem ühiseid üritu-

si või tegemisi. Kuid oli ka neid, kes ei muudaks meie klassi juures midagi. Nii arvab ka Lisanna Vanamõisa: “Ei muudaks midagi, meie klass pandi põhjusega just selline kokku.” Või Kevin Astrik: “Ei muudaks midagi, klass oli tegelikult äge.” Mida teistmoodi teha? “Vähem pinget ja rohkem lusti ellu suhtumisel!” arvab Jürgen Lohu

Enda mälestustest võime öelda, et iga päev meie gümnaasiumiajast oli värvikas ning ka kõige pimedamatel ja vihmasematel päevadel sai nalja ja leiti alati midagi positiivset. Isegi, kui saaksime oma klassi juures midagi muuta, siis me ei teeks seda, sest meil oli kõige ägedam ja parim klass keda tahta.

Head õppimist ja edu eksamitel!

Fred Kikas, Britt Rondo

Foto: Kersti Jürgenson

G 3.c mälestused koolielust

Kolmas aasta Pärnu Ühisgümnaasiumis hakkab lõppe-ma, on olnud imeline kooliaeg koos veelgi imelisema klassiga. Mõtlesime teha kokkuvõtte nendest aastatest ja meenutada kõik koos uuesti, mida selle kolme aasta jooksul oma armsa c klassiga tehtud on.

Meie koolitee algas põneva Facebooki klassigrupi loomisega, kus algas esimesest päevast peale tihe jutuaamine. Sellele järgnes klassiga päriselt kokku saamine ning siis sealt edasi rebaste ristimine, mis jätkuvalt kõigil meeles on. Rebaste ristimise ürituste jooksul saime me üksteist pisut rohkem tundma ning oli vaja teha kohe ühtne klassipidu. See on miski, mida meie klass meenutab, kui küsitakse: "Mis Sulle kooliajast kõige paremini meelde on jäänud?"

Klassikaaslastele meeldis see vaba õhkkond, tänu millele said kõik üksteisega jutule. Sellelt peolt leiti ka oma esimesed head sõbrad, kellega rohkem suhtlema hakati. Üldiselt sai sellel peol väga palju nalja ja alates sellest nii-öelda tutvumisperioodist muutus meie klass ühtsemaks.

Klassiõde Elina Elend ütles, et see pidu jääb meile kõigile igaveseks meelde. Saime teha koos ära mõned nooruse lollused, mis on megaäge.

Edasi tuli jõuluolümpia, ja mida aasta edasi, seda ühtsemad olime me ka jõuluolümpial. Proovide ajal olid kõik valmis tegema koostööd, sest kõigil oli ühine eesmärk, mille nimel pingutati. Kokkuvõtteks saime me igal aastal väga hästi hakkama ja me olime kõik nii tublid, kuid kõige väärtuslikumaks peab Gerlyn Haasma just seda aega, mil me oma klassiga tõeliselt kokku hoidsime ja midagi toredat tegime.

Elina rääkis meile meie klassist väga armsalt: „Me saime iga aastaga lähedasemaks, hetkel on ainus asi, mida ma kooli juures igatsen, meie klass. Meil on hea tiimitöö: aitame üksteist kodutöödega ja kõik võtavad üritustest osa. Minu silmis on gümnaasium kõige erilisem aeg elus just sellepärast, et siis kasvavad kõik suureks ja saadakse paar head sõpra terveks eluks, aga meie klassi puhul on küll selline tunne, et tahaks kõigiga edasi suhtlema jääda. Meil on väga mõnus punt, vahel on ikka mõni probleem, aga enamasti hoiavad ikkagi kõik üksteist ja aitavad, kui on mure. Meie klass on parim klass, kuhu ma kunagi üldse kuulunud olen.”

Katrin Altmann aga meenustas kevadisi vahetunde, kus sai ikka vahetundides väljas käidud ja korvpalli mängitud.

Lisaks jääb meie klassile meelde Andre Liin, kes alati

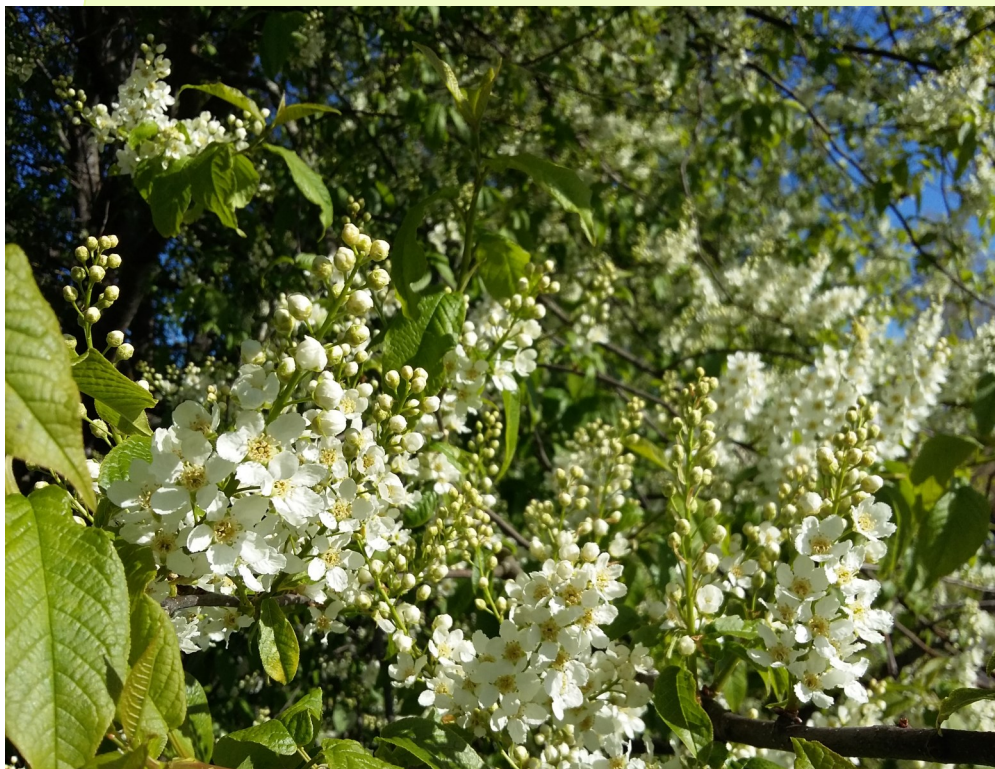

Foto: Kersti Jürgenson

matemaatikaõpetajalt küsis, kuidas õpetajal päev on läinud. Mailis Kivikas meenutas veel, kuidas ühes arhitektuuritunnis töid Andre ja mõned teised poisid sööklast peotäite kaupa puuvilju ja pakkusid neid kõigile.

Koolist jääb ka meile meelde meie klassijuhataja Eve Merilo, kes on meiega palju vaeva näinud, kuid kes on meile alati armsaks jäänud. Regiina Grünberg ja Mirjam Holtsmann ütlesid justkui ühest suust, et kõige paremini jääb neile meie õpetajast meelde tema värvikas väljend „naughty girl/boy”. Muidugi jäävad meelde ka pikad inglise keele Quizlet'i väljendid, mida tuli nädalast nädalasse õppida, kuid kuidas muidu see keel külge jääb kui ikka järjepidevalt õppides.

Klassis on erilisel kohal muidugi sõprussuhted. Mailis rääkis, kuidas tema elu üheks osaks on nüüd Martin Belan, Rebeka Leppsoo ning Rose Marietta Reber – ei mõõdu ka päeva, kui need neli omavahel ei suhtleks. Koolipäevad läksid neil kohe kergemini, kui omavahel vahetundides rääkida said. Rose tuli meie klassi alles viimasel aastal, kuid väärtustab aega, mida siin veetis: "Ma olen Pärnu Ühisgümnaasiumis käinud vaid ühe aasta, mis oli lühendatud eriolukorra pärast, kuid see kool jääb rohkem mu südamesse kui mu endine, kus ma käisin 10 aastat. Võibolla mul pole piisavalt halbu kogemusi siin olnud või mu endine kool oli lihtsalt tõeline ussipesa, aga siamaani olen õnnelik, et kooli lõpuklassis vahetasin." Mälestus, mida tema kõige rohkem väärtustab, on jõuluolümpia, kus klassid olid väga ühtehoidvad, mõeldes välja kavad ja kostüümid,

et esineda ülejäänud koolipere ees. Ka tähtsaks peab ta oma edusamme tunnis kaasaraäkimises, kus ta väljendas oma mõtteid ja tundeid teatud teemadel rohkem.

Eriolukorra tõttu on meie tulevik ebaselge, kuid samas mõtlemapanev. Me ei saa traditsioonilisel määral lõpetada, aga põhiline pole lõpuaktus, vaid kogemused ja õppetunnid, mida saime nende kolme aasta jooksul gümnaasiumis, ning mälestused, mida terveks eluks jäädvustame ja praegu teistega jagame.

Gerlyn Haasma

Rose Marietta Reber

Haiku

Järvepinnale

Kummastavaid varje loob

Kiirgav põhjataht

Andra Tammekand

Pärnu linnaorkestrist karantiiniajal

Muusikahuvilisena külastan sageli Pärnu Linnaorkestri kontserte, millelt saadud elamusi olen ka kajastanud meie koolilehes „Haamer“. Seekordses kirjutises pöördusin Pärnu esinduskollektiivi Pärnu Linnaorkestri direktor Helen Erastuse poole, et saada teada orkestri tegemistest eriolukorra ajal, mis kehtestati COVID-19 pandeemia tõttu.

Kuidas Pärnu Linnaorkestril läheb?

Orkester ootab, millal saaks kontserttegevusega jätkata, seniks toimub iseseisev töö ja harjutamine.

Millised üritused on seoses COVID-19 pandeemia puhanguga ära jäänud?

Kõik kontserdid, mis olid planeeritud alates märtsikuust siiani:

Briti tuuled 23. aprillil,

Pärnu Päev e Soovikontsert 4. aprillil,

Impromix feat. Tölöläb 9. aprillil,

hooaja lõppkontsert 30. aprillil,

Lisaks jäävad ära kontserdid mais (kontsert Jelgavas) ning juunis: Suure-Jaani viiulikonkursi lõppkontsert 20. juunil, Haapsalus laste festivali raames toimuv kontsert „Petja ja hunt“ 28. juunil. Küsimärgi all on SUVEUNI meistrkursuste lõppkontserdi toimumine 1. augustil.

Praegu tegeleme tehniliste tingimuste loomisega, et saaksid toimuda järgmised kontserdid:

Kammerkontserdid mais-juunis – online-ülekanedena

Tere, Pärnu Suvil! 21. juunil,

Vabaõhukontserdid juulis ja augustis,

Sasha Mäkilä rahvusvaheliste meistrkursuste lõppkontsert 14. augustil.

Kuidas on karantiiniajal organiseeritud orkestrantide töötamine?

Orkestrantidele on jagatud noodimaterjal, toimub iseseisev harjutamine.

Kuna orkester on suur kollektiiv, siis kuidas saab edasi töötada ajal, mil tuleb jälgida 2+2 reeglit, kanda maske ja vältida suuri rahvakogunemisi?

Plaanis on alustada tööd väikeste ansamblite ja koosseisudega, mängijad hoiavad omavahel distantssi. Järk-järgult suurendame koosseise, valides esinejaispaigad (lava suuruse) vastavalt koosseisu suurusele. Kindlasti on tagatud isikukaitsevahendid pindade ja käte puhastamiseks ning maskid, dirigent kasutab visiiri. Publikuarvu saab piirata eelmüügi kaudu pileteid müües ning kohapeal paigutades istuma üksteisest piisavasse kaugusesse.

Kui suurt majanduslikku kahju on Pärnu esinduskollektiiv seoses COVID-19-ga kandnud?

See on veel täpsustamisel, kuna vajab põhjalikumalt analüüsi, mida paari-kolme päevaga ei tee.

Kas orkester on jätkusuutlik edasi tegutsema? Kuidas?

Jah, järgides kõiki ohutusnõudeid ja nii, et kõik orkestrandid on kaasatud kammerkoosseisudes. Pidev tegevus hoiab vormis.

Millised on edasised plaanid suveks?

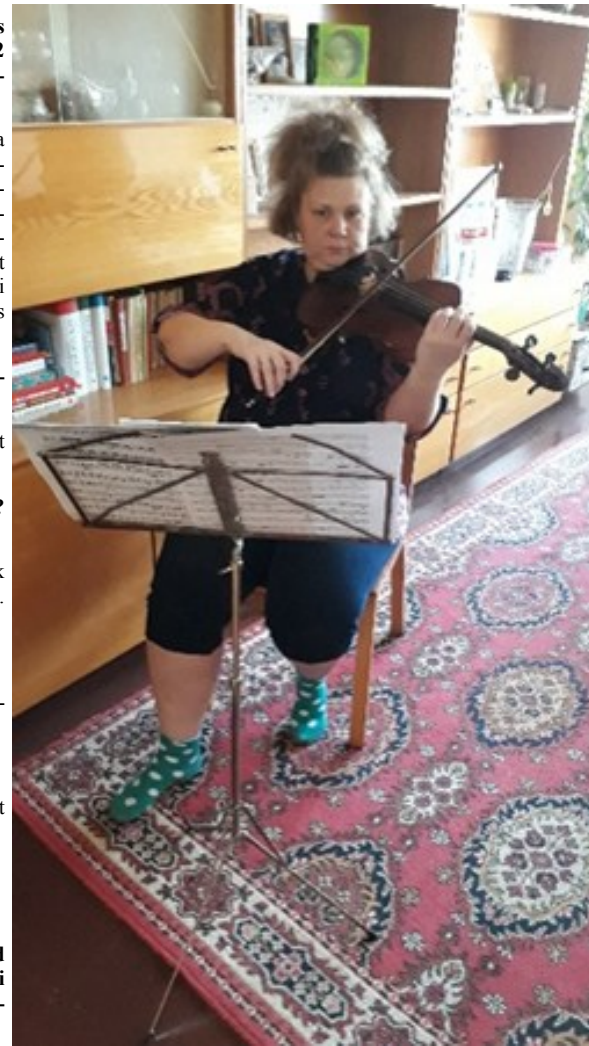
Online-kontserdid veebis mais-juunis, vabaõhukontserdid juulis ja augustis.

Milline on orkestrantide meeleolu?

Orkestrandid ootavad pikisilmi olukorra lahendamist ja kontserttegevuse algust.

Kui karantiiniaeg lõpeb ja piirangud muutuvad paindlikumaks, siis kas on võimalik, et mõni karantiini ajal ära jäänud kontsert siiski toimub? Milline ja miks?

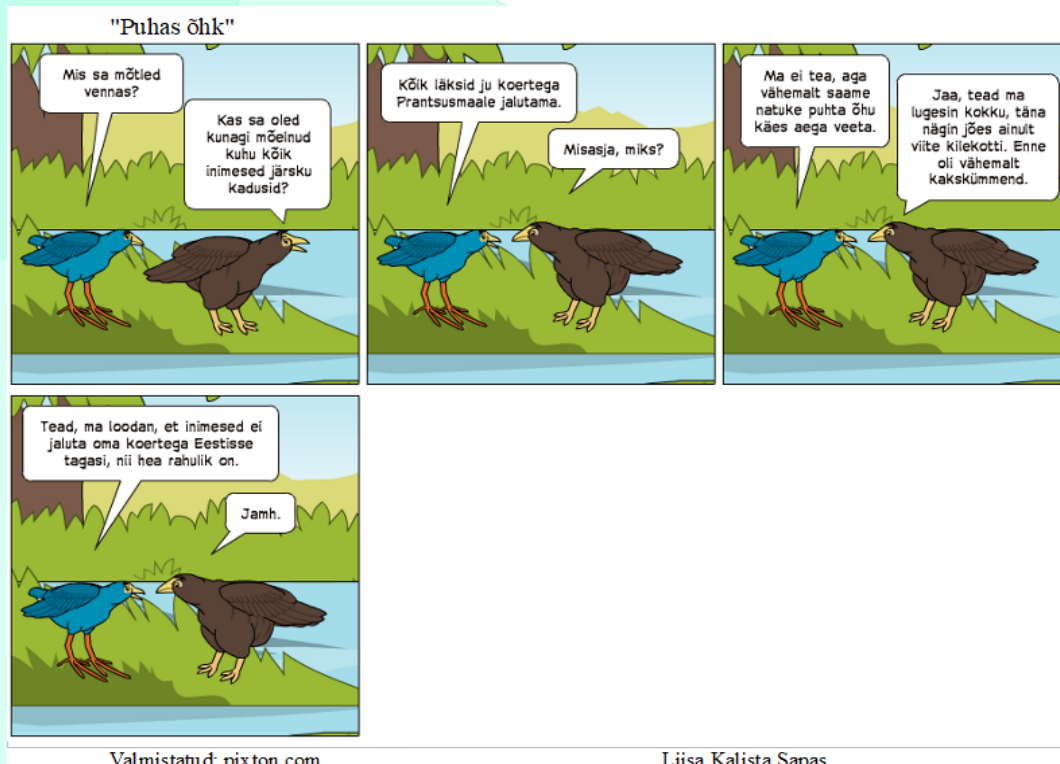
Enamus ärajäänud kontsertidest toimub, st lükkub edasi. Ettevalmistavad tööd on tehtud, orkestrantidel noodimaterjal omandatud. Hea muusika – miks mitte.

Mida soovite Pärnu Linnaorkestri kuulajaskonnale?

Head tervist ja rõõmu muusikast! Kohtumiseni kontsertidel!

Liisi Küünarpuu

Euroopa keskkonnateadliku kodaniku harta

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

metunnistuse asjaks.

Erasmus+ projektis “Our Green European Town” hartaks. valmis meie kooli eestvedamisel Euroopa keskkonnateadliku kodaniku harta, mille väljatöötamist juhtis ja dokumendi lõpliku versiooni kirjutas kokku Peedu Sula. Intervjueerisime meie kooli ühiskonnaõpetuse ja filosoofiaõpetajat Peedu Sula.

Mida kujutab endast Euroopa keskkonnateadliku kodaniku harta ja kuidas tekkis idee selle loomiseks?

Harta on loodud projekti “Our Green European Town” raames ning selle koostamise idee pärineb meie kooli projektijuhilt Liis Raal-Virksilt, kes soovis, et projekti lõpuks oleks meil konkreetne väljund dokumendi näol, kuhu oleksid koondatud kõikide projektipartnerite seisukohad keskkonna säästmise kohta. Minu ülesanne oli juhtida harta väljatöötamise protsessi.

Harta kajastab kuue projektis osalenud kooli õpilaste ja õpetajate nägemust elu- ja looduskeskkonna hoidmisest. Oleme sõnastanud meie jaoks olulised keskkonnalaalsed väärtused ja juhtpõhimõtted, kuid ka ootused Euroopa Liidule. Tööprotsessi käigus teadvustasime enestele, et igaühel on keskkonna ees individuaalne vastutus, aga kuna keskkonnaprobleemid puudutavad inimkonda laiemalt, siis pidasime vajalikuks juhtida tähelepanu ka riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide omavahelisele koostööle.

Esialgu kavandas Liis Raal-Virks harta koostamist noortele, kuid dokumendi väljatöötamise käigus tõdesime, et kirja pandud põhimõtteid võiks järgida iga inimene, kes vähegi keskkonnast hoolib. Seepärast nimetame nüüd dokumenti keskkonnateadliku kodaniku

Kas tänapäeva tarbija on Teie arvates tark tarbija ja kas arvate, et ta lähtub igapäevaelus harta 14 juhtpõhimõttest?

Ma arvan, et tarbijate keskkonnateadlikkus on viimastel aastatel mõnevõrra tõusnud. Ökomõtlemise poolest on silma paistnud näiteks rohelised, hipsterid ja koolinoored. Viimaste kohta oleme kuulnud näiteid sellest, kuidas noored kliimaaktivistid, kes, paljuski tänu Greta Thunbergi eeskujule, protestivad tänase tarbimismentaliteedi vastu. Kapitalistlik süsteem on üles ehitatud kasumile, mis tähendab seda, et toodete ja teenuste pakkujad on ennekõike huvitatud meie rahast, mitte vajadustest. Paljud noored on aga mõistnud, et tarbimine peaks muutuma vajaduspõhiseks, sest nii on ressurside raiskamist vähem ning meie elukeskkond puhtam. Kui roheline mõtlemine muutuks peavoolu mõtlemiseks, siis tekiks suurem lootus fundamentaalsemateks keskkonnavalasteks muutusteks.

Euroopa Liidu keskkonnavalast poliitikat tuleks pigem kiita, kuid kindlasti on aspekte, mida annaks parendada. Näiteks võiks nõuda, et suurfirmade energiaaudidit toimuksid senisest sagedamini. On oluline, et ettevõtteid ei rikastuks loodusressursse arutult raisates.

Mis puudutab 14 juhtpõhimõtte järgimist, siis me loodame, et neid järgivad vähemalt projektis osalenud koolide õpilased ja õpetajad. Kuna harta pole normatiivne dokument, siis jääb selle järgimine igaühe süda-

Kas saite harta koostamisel ka ise uusi teadmisi? Kui jah, siis milliseid?

Ma ei saanud otseselt uusi teadmisi, kuid mind üllatas väga positiivselt osalejate innukus koos töötada. Kui 2019. aasta märtsis toimus keskkonnaetika töötuba, mis oli ühtlasi ettevalmistus harta koostamiseks, siis oli meil väga elav ja kirglik arutelu. Julgelt võtsid sõna paljud õpilased ja õpetajad, sõltumata sellest, milline oli kellegi inglise keele oskuse tase. Mul on hea meel, et iga projektis osalev kool on andnud olulise panuse harta valmimisse. Hartas käsitletud teemad on läinud inimestele korda.

Milline harta punktidest on Teie arvates kõige problemaatilisem ning nõuab enim tähelepanu ja tegutsemist?

Ilmselt neljas juhtpõhimõte, mille kohaselt on igaühel vastutus keskkonna ees, sest see eeldab paljudelt mõtteviisi muutust. Individuaalse vastutuse teadvustamine on kõikide teiste harta punktide järgimise alus.

Harta koostamise ajal olen mõelnud sageli Mahtama Gandhi sõnadele, mille kohaselt annab meie planeet piisavalt, et rahuldada igaühe vajadusi, kuid ei suuda rahuldada igaühe ahnust. Usun, et ahnuse ohjeldamine on üks võti keskkonnavalaste probleemide lahendamisel.

Harta valmis Erasmus+ “Our Green European Town” projekti raames, mis Te arvate, kas ja kuidas OGET projekt õpilaste harjumusi muutis?

Arvan, et muutis päris palju, sest sisuliselt on juhtinud kõik projektitegevused osalejate tähelepanu sellele, kui oluline on keskkonnast hoolida. Väiksema keskkonnateadlikkusega õpilastel oli suurepärane võimalus näha keskkonnahoidu väärtustavate õpilaste ja õpetajate suurt entusiasmi.

Intervjueerisid Cätlin Sutt ja Sondra Udu

Cicada 3301

Cicada 3301 on hüüdnimi, mis anti organisatsioonile, kes on kolmel korral avaldanud mõistatuse komplektid. Põhjus oli, et värvata avalikuse hulgast koodimurdjaid. Kõige esimene kood postitati 4.01. 2012 leheküljele *4Chan* ja see oli seal umbes kuu aega. Teine voor algas alles aasta hiljem 4.01.2013 ja kolmas voor hakkas peale uue vihje kinnitust Twitteris 4.01.2014. Selle organisatsiooni kavatsus oli värvata intelligentseid isikuid. Mõistatused keskendusid peamiselt andmete turvalisusele, krüptograafiale, steganograafiale, interneti anonüümsusele ja jälitamisele / jälgimisele. Cicada 3301 on nimetatud “Internetiajastu kõige salapärasemaks ja müstilise-maks mõistatuseks”. Lisaks on see on pandud “5 Interneti kõige jubedama lahendamata müsteeriumi” nimekirja. See müsteerium on tekitanud hulga spekulatsioone. Paljud spekulatsioonid, et selle organisatsiooni varjatud eesmärk on arvatavasti NSA, CIA, MI6 või kübersõdurite rühmituse värbamine. Teised väidavad, et tegemist on alternatiivse reaalsusmänguga. Ükski ettevõtte või isik pole müsteeriumit omaks tunnistanud ega ole üritanud seda rahastada.

CICADA 3301
9973 7823 6949 9127 505
3851

Hello. We are looking for highly intelligent individuals. To find them, we have devised a test.

There is a message hidden in this image.

Find it, and it will lead you on the road to finding us. We look forward to meeting the few that will make it all the way through.

Good luck!

3301

Eelnevalt väitsin, et Cicada 3301 on lahendamata müsteerium. Tegelikult on teist. On mitmeid inimesi olnud, kes on suutnud nende koodi murda. Lugesdes rohkem ja vaadates nende koodi lähemalt, oli aru saada, et oli tegemist väga keeruliste mõistatustega. Üks isik, kes võttis osa, oli Joel Eriksson. Ta kasutas erinevaid meetodeid nagu näiteks stenograafiat, krüptograafiat, iidset Maiade numeroloogiat jne. Joel Eriksson avastas, et vihjed ei ole ainult internetiavarustes, vaid ka päris maailmas. Nendeks olid nt Ühele Texases telefoninumbri kōneposti jätud vihje, 14 linnas üle maailma telefonipostidelet eibitud flaietid. Lõpptulemus naaseb lõpuks interneti kõige sügavamasse kihti ja selleks oli **Dark Web**.

Joel Eriksson suutis lahendada hetkel olevad Cicada 3301 koodid kolme nädala jooksul üksinda. Ta oli pettunud, kui detailselt ja tihti teised jagasid infot ja õpetust. Eriksson ise uskus, et kui tema oleks enne teisi ära lahendanud, oleks võimalik olnud, et ta oleks rohkemalt Cicada 3301 põhimõttest aru saanud.

Find our symbol at the location nearest you:

52.216802,	21.018334
48.85057059876962,	2.406892329454422
48.85030144151387,	2.407538741827011
47.664196,	-122.313301
47.637520,	-122.346277
47.622993,	-122.312576
37.577070,	126.813122

Kogu infost Cicada 3301 kohta kõige muret tekitavamad on päriselu vihjed. Organisatsiooni tõsisusest sai ta aru siis, kui nad olid mingile numbrile kōneposti jätanud. See tähendab, et mingi suvaline isik internetis see ei saanud olla. Lisaks kui paljudes paikades üle maailma oli flaietid – see tähendab, et selles organisatsioonis on hulgaliselt inimesi erinevatest riikidest. Lõplikku infot organisatsiooni kohta ei ole. Cicada 3301 ei ole enam vahepeal ka aktiivne olnud. See võib tähendada, et organisatsioon sai seda, mida nad soovisid ehk intelligentseid koodimurdjaid. Nüüd tekivad küsimused, mille jaoks on neid koodimurdjaid vaja, kas nad kasutavad seda halvaks või heaks. Kahjuks vastuseid veel pole, aga tulevik võib tuua palju huvitavaid ja üllatavaid uudiseid. Peab lihtsalt ootama ja lootma, et tegemist on heade uudistega.

Kasutatud allikad:

https://en.wikipedia.org/wiki/Cicada_3301

<https://www.fastcompany.com/3025785/meet-the-man-who-solved-the-mysterious-cicada-3301-puzzle>

3 esimest pilti on Cicada 3301 enda omad, viimasel autor puudub.

Rebeka Leppsoo

ARVUSTUS

Vanema ja uuema põlvkonna kirjanike loomingu mõistmine

Üldjuhul ei tekita kaasaja kirjanike teoste mõistmine probleem, elatakse ju autoritega ühel ajal, nähakse üheskoos ühiskonna valusamaid, diskussiooni tekitavaid teemasid. Arusaamise ja (kohati) läheduse loomise takistajaks autori ja lugeja vahel võib olla fakt, et teose kättevõtja pole kogenud kõike seda, mida vanema põlve kirjanik. Siinkohal tulekski detailselt tutvuda sõnameistri taustaga, et saada terviklik pilt kirja pandu tagapõhjast ning mõista, mida autor mõtles või tundis kirjutamisel hetkel.

Nii nagu paljud teise maa kirjanikud, olid ka Eestis 20. sajandi alguses elanud autorid mõjutatud traagilistest sündmustest, sh esimese maailmasõja koledustest. Tol ajal aktiivne olnud Friedebert Tuglas põimis oma teostesse (esiotsas novellidesse) katastroofi, sõdade ning eksistentsialismi teematikat. Tuglas pidi oma eluaja jooksl kogema palju masendavat: lisaks maailmasõdadele nägi ta revolutsiooni, okupatsiooni jms. Kirjaniku elulooltraagikasse kuulub ka tema arreteerimine pärast 1905. aasta revolutsiooni ning paarikuine vangistus Toompea vanglas ja 1906. aastal põgenemine Eestist. Viimasega kaasnes ängistus ja kodumaa igatsus. Ilmselt kanduvad nii traagilised sündmused ja läbielamised ka kirjaniku teostesse. Näiteks võib novelli „Inimese vari“ (1919) ainetikku pidada üheks tüüpiliseks Tuglase elutunnetuse väljenduseks. Seda põhjusel, et tegelased on pandud läbi elama sõjakoleidusi ning sellega kaasnevat piinu, olgu need siis füüsilised või vaimsed. Seega võib

öelda, et Friedebert Tuglase kui palju näinud autori sõjateemaliste teoste sügavust ei ole võimalik mõista enne kui olla kursis sellega, millisel ajal ja oludes kirjanik ise elas.

Friedebert Tuglas polnud aga ainuke, kes oli sunnitud võõrvõimu eest pagema. 1950ndateks aastateks oli Karl Ristikivi ennast Rootsis juba sisse seadnud ning tegutses põhitöö kõrvalt jõudsalt teoste kirjutamise ning avaldamisega. Paguluses avaldatu erineb aga oluliselt kodumaal väljaantust – seal on sügavat kahetsuse ja igatsuse nooti. Näiteks „Hingede öös“ (1953) on Ristikivi pannud peategelase ekslema majja, kus on igavesti muutuvad ruumid, kus aeg liigub arusaamatul kombel, ning tervet teost saadab kummastav ja ängistav õhkkond. Maja ennast võib seega vaadelda kui eksistentsi mõttetuse võrdkuju. Romaani kulminatsiooniks saab minategelase kohtu alla sattumine, kus teda stüdistatakse kodumaalt pagemises ja *acedia*’s ehk elutüdimuses / laiskuses. Teos on kahtlemata Ristikivi enda enesekaemus, süütunde lugejate ette toomine. Arvatavasti jäi kirjanikul südametunnistusse kripeldama, et ta oleks võinud 1943. aastal ikkagi Eestisse jääda ja kodumaa eest kaitseks välja astuda. Nagu Tuglaski, elas Ristikivi väga kriitilisel ajal ning mõlema loomingu mõistmiseks peab kindlasti teadma, mida tähendas tol ajal Eestis kommunistliku võimu all elamine ja kodumaalt põgenemine. Eestis algasid murrangud 1986. aastal ning tipnesid 20. augustil 1991. aastal Eesti Vabariigi taasiseseisvumisega. Sellist vabaduste suurenemist

kasutasid ära paljud kirjanikud, nende hulgas Tõnu Õnnepalu, kelle (pseudonüümi Emil Tode all ilmunud) romaan „Piiririik“ (1993) käsitleb aktuaalseid teemasid, nagu avatud maailmas igasuguste piirideta olek. Teos sattus ilmumisel kriitikatormi alla, kuna teemadevaliku tõttu tembeldati see homoromaaniks. Tegelikult ei anta teoses peategelase sugu ega nime, puudub nn sooline piir. Lisaks on autor toonud mitmetahuliselt välja suhtumise nii kodukohta kui ka Lääne-Euroopasse – on nii ilusat kui inetut. Tulemuseks on paralleelidele toetuv romaan, kus kaos ja näiline korraldatus käivad käsikäes, täpselt nii, nagu see on ka päris elus. Teemavaliku tänapäevasuse tõttu on nooremale põlvele kindlasti Tõnu Õnnepalu teoste mõistmine (kirjaniku kohta teadmata) oluliselt kergem, kui seda on Friedebert Tuglase või Karl Ristikivi looming.

Uuemale generatsioonile võib olla raske mõista vanameistrite kirja pandut, sest erinevad põlvkonnad puutuvad kokku erisuguste probleemidega. Parim „silla loomise“ viis noorema lugeja ja vanema kirjaniku vahele on aga enne teose lugema hakkamist tutvuda autori taustaga.

Andra Tammekand

Teoste mõistmine

Raamatute lugemine annab võimaluse ennast harida, see teeb inimese õnnelikumaks ja aitab kaasa inimese isiksuse kasvatamisele, kuid kui raamatute sisu mõistetakse pinnapealselt, siis ei ole lugemine nii efektiivne. Kui olla kursis autori eluga enne raamatu lugemist, annab see inimesele võimaluse mõista teost sügavamalt ja see arendab lugejat rohkem.

Marie Under on üks eesti tähtsam 20. sajandi alguse luuletaja. Tema looming on väga erinev, on luuletusi, mis kujutavad armastust ning loodust, ja luuletusi, mis on väga sügavamõttelised ja juurdlevad elu varjupoole üle. Eelnimetatud luuletuste mõistmine nõuab lugejalt teadmisi Underi elust ja kunagistest ajaloosündmustest. Marie Under on pannud oma loomingusse leina ja hirmu, sest ta pidi põgenema Rootsi, tema kaasmaalasi küüditati ja tapeti. Nii mõnegi luuletusega nagu näiteks „Jõuluterivitus“ avaldas Under oma leina ja kaastunnet eestlastele, kes olid kaotanud sõja ja küüditamise käigus lähedasi, ning tänu ja austust meestele, kes tema kodumaa nimel sõdisid.

Karl Ristikivi on Eesti kirjanik, kelle teoseid lugedes peab kindlasti tundma ka tema enda tausta. Meie oleme Ristikivi teostest lugenud raamatut „Hingede öö“ ning seda teost on väga raske tõeliselt mõista ilma kirjaniku tausta ja ajaloosünd-

musi tundmata. Kui lugeda teost „Hingede öö“ ilma taustainformatsioonita, siis võib raamatud pidada lihtsalt romaani, kus räägitakse üksiku mehe rännakutest kummalises majas, kus ajal ei ole tähtsust ning kõik tundub kuidagi masendav, hirmutekitav ja tülgastav. Ristikivi tausta teades on aga „Hingede öö“ hoopis teos, kus on kirjeldatud tollast pagulase ängi abstraktses aegruumis. Ristikivi on kujutanud teoses olevat maja kui oma mälestuste ja südametunnistuse ruumi, ta on pannud ridadesse tollase ängistava, teadmatust ja ahastust täis õhkkonna.

Andrus Kivirähk on 1990ndate aktiivsetest kirjanikest üks menukam. Ta kirjutab absurdset koomikat. Ta teoseid on võimalik lugeda nii, et kirjaniku tausta ja elulugu varasemalt ei tea, ta loomingut on lihtne lugeda, kui huumorist aru saada. Kivirähki loomingut lugemise eeldus on kindlasti Eesti ajaloo ja poliitikaga kursis olemine. Meie oleme lugenud Kivirähki teoseid „Mees, kes teadis ussisõnu“, „Rehepapp ehk November“ ja katkendit Ivan Orava lugudest. Kõik need teosed on tugevalt seotud eestlastega ja kui meie ajaloo taustaga kursis ei olda, siis on need ilma sügavama mõtteta lood.

Kõikide kirjanike teoseid lugedes ei pea teadma autori tausta, kuid see tuleb alati kasuks. On palju kirjanikke, kes kirjutavad lahtuvalt enda taustast, ja teose paremaks mõistmiseks peab olema kursis kirjaniku elulooga, see annab uue vaatenurga raamatule, võimaluse lugeda ridade vahelt ning muudab raamatu rikkamaks ja arendavamaks. On ka palju kirjanikke, kes ei lähtu ainult enda taustast, vaid peidavad ridade vahele mitmesuguseid viiteid, näiteks ajalooli, poliitilisi, kultuurilisi jne, mis nõuavad mõistmiseks erinevaid teadmisi.

Lilit Salundi ja Lee Vanamölder

Eesti õudusfilm

Meie viimane filmiarvustus koolilehes annab ülevaate Eesti esimeseks õudusfilmiks peetavast “Kiirtee põrgusse”. See esilinastus 18. oktoobril 2019. aastal. Film kestab peaaegu poolteist tundi. Režissöör on Urmas Eero Liiv, kes on filmisõpradele tuntud, näiteks on tema loodud ka üks edukamaid 2015. aasta filme, “Must Alpinist”, mängufilm oli kolm nädalat järjest enim vaadatud linatöös Eestis.

Õudusfilmi kohta ütles Urmas Eero Liiv ka ise, et ta teeb midagi halba, mis ei ole hea. Filmis teevad kaasa tuntud Eesti inimesed nagu näiteks Kristjan Kasearu, Brigitte Susanne Hunt ja Maia Vahtramäe.

Väike ülevaade filmi sisust. Juhusliku töötösa töttu saabuvad suure kiirtee lähedal asuvasse metsatallu vennad Tom (Kristjan Kasearu) ja

Markus (Franz Malmsten). Vana kuuri lammutamise võtab aga veidra pöörde, kui tallu ilmub kummaliselt käituv Dora (Kersti Heinloo). Naine teatab, et on metsa kaotanud oma väikese lapse ning vajab nüüd kiiresti abi. Ootamatult käivitub aga jube võitlus elu ja surma peale ning ilmsiks hakkab tulema ammune koletu kuritöö, mille osalised ei ole rahu saanud ka pärast surma.

See film ei ole kindlasti meie lemmikute seas, seda juba sellepärast, et õudusfilmid ei ole meile kunagi eriti huvi pakkunud. Seda filmi tahtsime näha, kuna see on ikkagi Eesti õudusfilm. Meie jaoks oli see igav, kuna tegevus toimus valdavalt ühes kohas ning süžee oli ka kuidagi etteaimatav. Samas olid osatäitjad siiski tasemel, kuid see ei muutnud üldist arvamust selle teose kohta.

Kokkuvõtteks võiks öelda, et film ise ei olnud

meie jaoks eriti muljetavaldav, kuid hea meel on siiski, et see nähtud on. Seda filmi ei soovitaks suurtele õudusfilmi sõpradele, kuna neil hakkaks seda vaadates igav, kuid soovitame seda neile inimestele, kes on huvitatud Eesti filmimaastikust ja tahavad sellega kursis olla. Kindlasti oli see midagi uut Eestis.

Tairi Möttus

Kairi Möttus

Autori tausta tähtsus tema loomingus

Erinevate (ilu)kirjanduslike teoste lugemine on eelkõige meelelahutus, kuid kui oluline on seejuures autori biograafia tundmine? Kas on oluline, et lugeja teaks, milline on kirjaniku sisemaailm või elulugu?

Raamatuid, luuletusi, novelle ja teisi kirjatükke lugedes ei kipu lugeja autorit teose sisuga üldse siduma ega mõtle sellele, miks või kuidas võis kirjutaja lugu ise mõista: mida ta oli enne kirjutamist läbi elanud, kust oli pärit, millised olid parasjagu tema emotsioonid, kellena ta töötas. Autori tundmine ja loominguga seostamine ei pruugi suurt rolli mängida, kui otsitakse lihtsat ajaviidet või lugemisnaudingut. Küll aga on USA romaanikirjanik Thomas Mallon öelnud, et biograafiliste faktide tundmisega suureneb lugeja kriitiline tõlgendamisoskus ja see omakorda annab lugedes suurema mõnutunde. Tihti on autori tausta tundmine ka teose süžee intellektuaalseks mõistmiseks väga oluline. Eriti siis, kui lugeja soovib mõista groteski, ridade vahele peidetud satiiri ja irooni, ning aru saada, kus peitub loo moraal. Paljud teosed nõuavad lugejalt avarat silmaringi, ühiskonna ja ajaloo tundmist, kuid ka autori sisemaailma mõistmist. Arvo Valtoni “Luikede soo” nõuab näiteks Nietzsche filosoofia tundmist, sest seal on viidatud antropologismile ja “jumala surmale”. Ilmselt inspireeris saksa filosoof Valtont. Ka erinevad ajaperioodid ja kultuurid mõjutavad kirjanikke, nende hingeelu ja loomingut. Näiteks kirjeldavad Tammsaare ja Hemingway väga erinevalt tõemonopoli ja õigusühiskonda: Tammsaare lähtus kohalikust ajaloost, eestlaste kannatustest, Hemingway aga läbielamistest maailma mastaabis. Nad elasid enam-vähem samal ajaperioodil, kuid lähenemisiisid tõe ja õiguse mõtestamisele olid nagu kaks tilka vett.

1920.–1930. aastatel oli Eestis peale Tammsaare aga palju kirjandustegelasi, kes kirjutasiid psühholoogilise realismi ainetel, kuna nii olevik kui lähiminevik olid väga tumedad, süvendasiid inimeste sisemist kriisi. Nõukogude aeg piiras ja muljus vaimselt tolaeagseid kirjanikke. Üks neist oli Jaan Anvelt, kelle loomingus peegeldus inimese kui indiviidi üliterv konflikt sisemaailmaga. Anvelti puhul on autori tausta

tundmine väga oluline, kuna muidu ei mõistaks lugeja tema autobiograafilist romaani „Linnupriid“ või novellikogu „Räästaalused“ ega saaks aru revolutsionääride vaimuelust, näeks nende inimlike eksimusi, otsuste tagamaid. Teostes on groteskina edasi antud seda, kuidas kommunistlik režim inimese hinge kord ülistab, kord hävitab. Selleks, et seda mõista, tuleb teada-tunda Anvelti elulugu. Teada põhjuseid, miks astus ta ülikooli ajal Venemaa Sotsiaaldemokraatlikku Töölisparteiisse ja asus juhtima kommunistlikku liikumist, kuigi oli pärit Eesti talurahva perest. Üheks mõjutajaks oli näiteks marksistlik eluvaade, millega ta noorena tutvus ja millesse kiindus.

Alates 1950ndatest mõjutas kirjanikke enim stalinistlik tsensuur, kirjandusmaailmas valitses sotsialistlik realism. Kirjanikke muserdas keeruline elukorraldus, ranged raamid. Juhan Smuul oli üks neist poetidest, kes sel ajal aktiivselt luuletusi avaldas. Tema loomingu puhul on tausta tundmine tähtis, kuna ta ei olnud maailmavaatelt tegelikult ainuüksi tulivereline kommunist, nagu arvati. Kirjandusteadlane Kadri Tüür ütles 2012. aastal saates “Inimese mõde”, et tasapisi mõistetakse, et Smuuli looming ei ole “punane krapp”, kuid selleks peabki püüdma mõista tema sisemaailma ja teadma tausta. Luuletuse “Mina – kommunistlik noor” luuleread “/.../ Ja alles sõja raputavas tormis // kus kahte rada valida ei saa // aeg südant keetis, karastas ja vormis // ma leidsin tee ja leidsin kodumaa /.../” peidavad näiteks mõtet, et Smuulil ei olnud head valikut, aeg oli karm ning muutis teda inimesena, mis kõik omal moel suunasid teda kommunistliku teerada valima.

Ka hilisemate kirjanike, nagu Mati Undi puhul mängib nende elulugu loomingus omamoodi rolli. Undi loomingus juures on oluline just autori filoloogiaridus ning taibikus ja oskus erinevaid teemasid põimida. Unt oli küll kultuuriteadusi õppinud, kuid loominguga ei püüdnud ta mitte eesti kultuurile kasulik olla, vaid kirjutada seda, mida ihaldas. Paradoksaalne keerukus ja iroonia on tema loomingus tinglikud, kuigi tol ajal (90ndate algul) ei olnud need tunnusjooned

tavapärased. Roman “Õos on asju” on näiteks teos, mis ei sarnane sisult ega kirjutamisviisilt tolaeagse traditsioonilise kirjandusega. Lugedes tema romaane või muid kirjatükke, tuleks teada ka seda, et eelkõige on ta tuntud lavastajana ja lavastaja pilgu läbi kirjutasi ta ka teisi teoseid: segas pildiliselt oma elus kogetut fantaasiaga, otsekui näeks kõike näidendina. Paljud tema teosed on justkui lahtirullitud mälestuste ja unistuste jada.

Lugemine võib olla vaid meelelahutus. Lugemise nautimiseks ei ole tingimata vaja, et lugeja autorit läbi ja lõhki tunneks, kuid ometi võib kirjanikuga tutvumine lugemise palju huvitavamaks, kergemini mõistetavamaks ja sügavamõtteliseks muuta. Paljud kirjanikud peidavad teostesse endi maailmavaateid ja isikujooni, unistusi ja igatsusi, millest pealiskaudsel lugemisel ja taustteadmisteta ei pruugi arugi saada.

Johanna Roos

G 3.d

OMALOOMING

Kanarbik viikingite soos

jaanuar 2019, Johanna Roos

Päikesetõusule eelneva hämariku viimne tund, haudmust rohumaa ja udumeri hääletult selle kohal lainetamas. Vaatepilt niisama sünge, kuid sulnis kui Toonela jõel ähvardav rahulik-kus. Põhjamaade karge õhk ja jäiselt ragisevad üksikud raagus puud. Öökulli huige, mis kajana lõpmatute udumüüride vahel eksleb.

Kaugest metsatukast kostuvad raksatsused on kui trummilöögid, rohukõrred kõlisevad kui trianglid ja üksikud kased määgivad viiulimeloodiat. Maapõuest kostub kurjakuulutat ulgumine.

Raagus mändide vahel istub naine, sinakasvalge kui jääpurikas, ja ümiseb läbi kristalseks tardunud huulte üht viikingite laulu. Jalas küll valged villased sukad ja õlgi katmas lambanahkki, kuid seljas vaid linane valge kleit. Kuidas naine veel karges külmas elus on ja laulda jõuab, kuigi jah, väga vaikselt ja väriseval häälel, ei mõista vist keegi. Kerge vine sooja õhku tema suust aga udusse sulandub. Sood kattev õhuke jääkiht ragiseb ta jalge all, vedades sinna aina rohkem pragusid. Seletamatu lauluviisi paneb naise külma trotsides kergelt

kõikuma. Ta surub oma käte vahele üht kanarbikukimpu, mis imekombel külmas nii värselt ja võrratult lõhnab. Selle lillakad õied hoiavad kinni jääkristallidest, mis on kimbule takerdunud ja kaunitult kuuvalgust peegeldavad.

Tundub, nagu püüaks looduskummalisel kombel naist elus hoida. Udu tantsib tema laulu saatel, justkui oleks ta kuninganna, kelle meelt lahutada, ja püüab teda oma teki sisse mähkida. Puud painutavad raagus oksi tema pea kohale, otsekui kaitseks nad teda õhus hõljuvate üksikute lumehelveste eest. Samblad embavad teda ja sirutavad end justkui müürina taeva poole.

Päikesetõus jõuab päralt, kuid üle tühja soo kostub ikka veel lauluviisi. Kas tõesti on too naine veel elus?

Üks pisike plikatirts uitab rõõmsalt emaga mööda jäätunud sood ja korjab jääkihist välja turritavaid ravimtaimi, kui kuuleb ühel hetkel kaugelt kostvat laulu. Tüdruk asetab taimedega korvi ettevaatlikult maha kastehärmas ämblikuvõrkude vahele, võtab seelikusaba pihku ja hakkab siis arglikult, kuid uudishi-

mulikult hääle suunas liikuma.

Soo on päikesekiirte kangas kohkuma panevalt kaunis. Härmatis, mis rohukõrtele kerge vaiba on heitnud, sillerdab päikesevalguses. Lapse kulunud saabastest pritsib vett, kui ta oma jalgu läbi niiske rohu veab. Ta surub oma käed häbelikult sügavale kasukataskutesse ja hiilib lauluviisi suunas edasi. Lauluhääl on tüdruku arvates nii ilus, küll aga ei näe ta kedagi. Ei näe ta naist, kellele hääle võiks kuuluda, kuid samas muutub hääle aina valjemaks ja valjemaks.

Märkab mõne aja pärast siis aga puu all kanarbikukimpu, korjab selle üles, raputab sellelt lume ja imetleb seda. Ühtäkki vaibub ka laul. Laps nagu laps ikka on pisut kohkunud, embab kimpu ja ruttab siis tagasi ema juurde: "Ema, ema vaata, kui ilus lillekimp, ta laulis mulle!"

Ema naeratab ja muigab lapse südantsoojendava avalduse peale, võtab lapsel käest ja nad jalutavad koos läbi hommikuse udu tagasi kodu poole.

Maailmakodanik

Üks kord ehakumas

Ootusärevusest värisevate kätega

Oma hinge lasin ära kanda

Karmil põhjatuulel

Kerge kui sulg, liugles üle

Südamelähedase, laugja maa ja vee

Oodatumast veelgi mõõtmatumatesse kaugustesse

Minu juurest kiiruga ära

Loodan, ükskord koduigatsus ta ikka

Minu juurde salamisi tagasi toob

Seniks aga, on aega mõttega harjuda:

Minu hingest on saanud maailmakodanik

Andra Tammekand

Raieplats

Vaata, seal kunagise lopsaka metsa serval

Üks kurva kuju rüütel kõssitab

Ta okaspea karm vilisev põhjatuul

On surunud kummardama vastu elu andvat maad

Ei ta mõista, vahest ei julgegi mõelda,

Et loodusseadustelt on võetud sõnaõigus

Kaaslased, kes mullast võetud, ei enam mullaks saa

Vaid lõpetavad tuhana inimeste ahjus

Andra Tammekand

Loomemajanduse tööd karantiinis

Mis on loomemajandus?

Loomemajandus on majandussektor, mis põhineb indiviidi loovusel, oskustel ja andel. See kuulub majandussektoriss, kuna loomemajandus on võimeline looma heaolu ja töökohti intellektuaalsete omandite kaudu.

Loomemajandus EestTriinu Pungitsis:

Triinu Pungits on disainer, kellel on ka omanimeline rõivabränd. Tema riided on täis mustreid ja sügavamaid mõtteid, mida sa iga päevaseks ei näeks. Veebilehel tallinn.designhouse.com kirjeldatakse brändi järgmiselt: "Rõivabränd TRIINU PUNGITS jälgib filosoofiat, et keha ja hing peavad eksisteerima harmoonias. Brändi loomingus on rõhk suurtel nüanssidel, mis üllatavad kandjat ja teemaarusaama rõivast." Miks ma isiklikult selle firma ning disaineri valisin on ta mustrite kasutuse ja abstraktsete toodete fotode tõttu. See paistab kiiresti silma ja jätab su vaatama, mis minu arvates on väga hea turundusjooneks. Ta piltides on selline seletamatu sümmeetria, mis minu arvates on väga rahuldav ning huvitav vaadata. Ta on silmapaistev ning erinev, mille tõttu valisingi temast kirjutada.

Siin mõned pildid, mis mulle isiklikult ta veebilehelt silma jäid:

Valdkonnad:

Loov Eesti – Looveesti trükised anna kõige olulisemate loomemajandusega seotud teemadega ülevaade valdkonnast. *Tutvustada võib erinevate disainerite edulugusid, nende mõtteid loomemajanduse teemadel jms.*

Töötajad - Alustades väikese firmaga, tuleb alati arvestada, kas ja kuidas tööjõudu juurde võtta; kui palju ja keda üldse usaldada; millise koostööga. Sellest räägib tuntud firma Joik asutaja Eva-Maria Õunapuu, kes alustas firmat 6-7 aastat tagasi oma köögis tehes lõhnaküünlaid. Hetkese seisuga kaasaarvatud Eva-Mariale, töötab Joik-is kolm inimest täiskohaga ja üks poole kohaga. Vahest aitab kaasa ta perekond ning erinevateks üritusteks palgatakse lisatööjõudu.

Koostöö - Koostöö tähtsus on alati olnud suur. Tänapäeval on kuigi suurem võimalus üksinda luua ja töötada, kuna abimaterjalidena saab kasutada sotsiaalmeediat või üldiselt interneti, kuid tänapäeval loevad kontaktid. Ükskõik, mis valdkonnas või riigis - kõik avavad uusi uksi ja sellega kaasnevaid võimalusi. Näiteks ei pea konkureerima, vaid ühinema viisil, mis avaks kliendi rahakotti rohkem. Koostöö ajendiks võib olla äri optimeerimine, riski vähendamine või mingi spetsiifilise ressursi või oskuse kaasamine. Neil juhtudel võib olla arukas mingi osa oma tootmisprotsessist sisse osta ja seeläbi vähendada oma kulusid või riske.

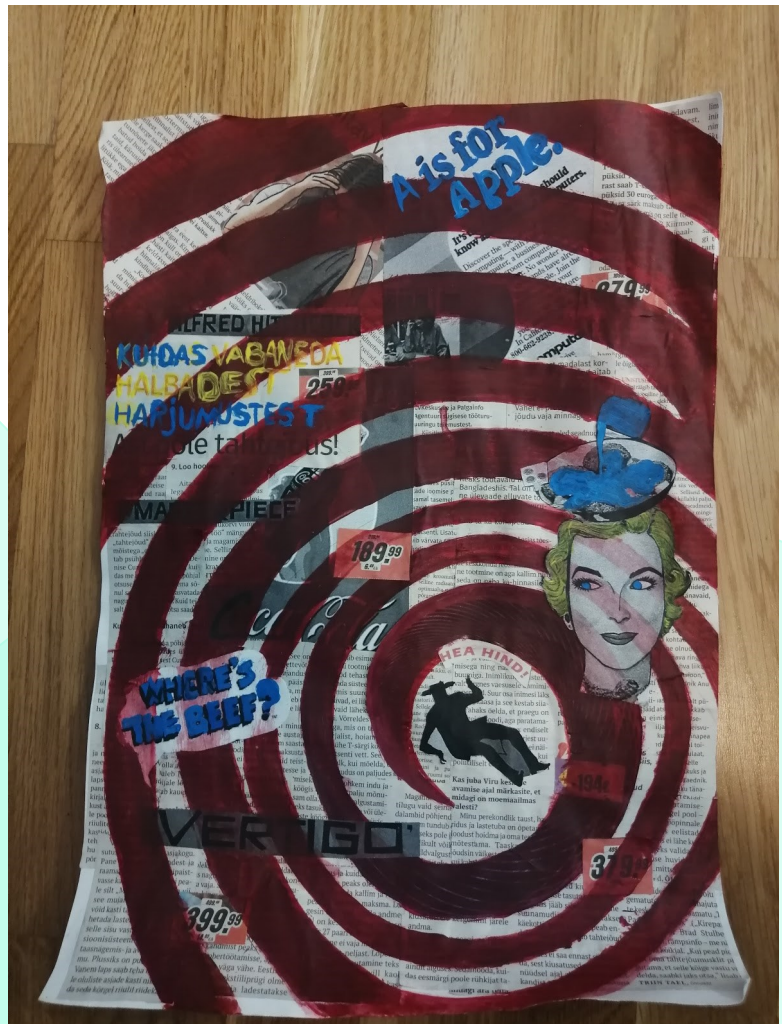
Toode - Toode on su firma põhi. Selle peale sa loodad ja pead kindel olema, kuna seda firma müüb ja reklaamib. Toode hoiab ka firmat ise töös. See peab lahendama kliendi jaoks n-ö probleemi, mis ka soovitatavalt korduks, et klient aina tarbiks toodet. Algselt peab muidugi leidma probleemi ning sel juhul genereerida lahendusi. Probleeme ja lahendusi võib olla mitu ja neid peab testima prototüüpidega potentsiaalsete klientide peal ning sel juhul välja noppima parima probleemi ja lahenduse, mis tooksid kõige rohkem kasumit. Teisi ideid ei tohiks ka ära unustada, kuna neid võib kunagi veel vaja minna või need võivad aidata ka toodet paremaks teha.

Turundus - Äris on vaja publikut. Teisisõnu püsikliente, kellele sa oma toodet pakud. Sul on vaja leida kanal (nt. sotsiaalmeedia), mida sinu tahetud publik kasutab, et nendeni jõuda. Sellega aitab kaasa turundus, mis viib su toote suuremate massideni, olenedes, kas see täidab ka konkurentsikriteeriumid ning pakub huvi ja rahuldust kliendile: kvaliteet, disain, hinnaklass, kättesaadavus, maine, teenindus ja selle mõju ümbrusele. Peab ka panema rõhku toote tuntusele, kuna see aitaks kaasa publiku ja ka toote arengule.

Tänavakunsti teemal töö:

Töö on inspireeritud reklaamidest ning kuidas need võivad panna isikul pea ringi käima (vertigo). Juba aastaid oleme tänavatel näinud erivärvide reklaame, mis aina karjuvad "osta ja oda"? Töös kasutasin väljalõigatud reklaame, millest mõned on isegi '80st ning värvisin üle, et paremini silma paistaks. Punane spiraal esindab pea valu ja selle ringi käimist. Idee sain ühe enda vanalt lemmik filmiplakatil "Vertigo". Kuigi see pole traditsiooniline tänavakunst see idee tuli mulle pähe ja siis enam ära ei läinud....

Rose Marietta Reber

AVALDAME VEEL MÕNED ÕPILASTE TÖÖD!

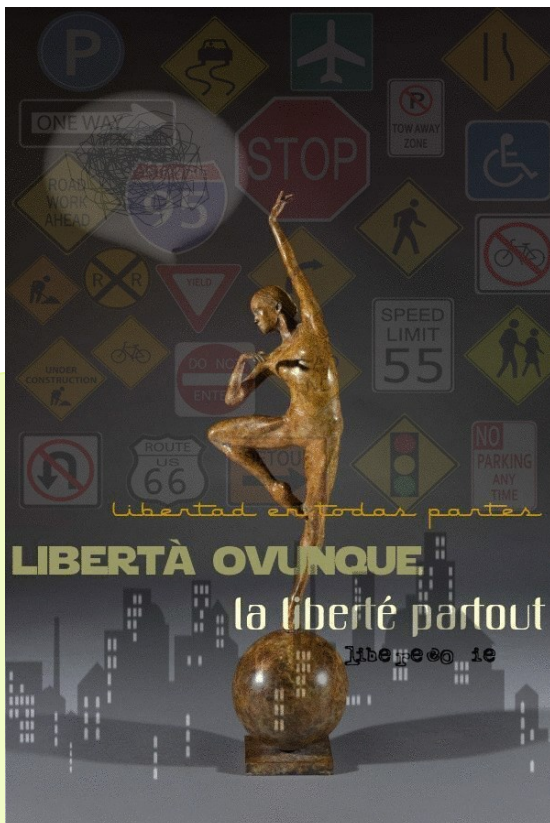

Algul sain aru, et pilt peab kujutama praeguse olukorra emotsioone. Ongi tunne, et kõik põleb, kuid samas kõik on rahulik. Mu taga toimub kaos, ma ei tea, mis koolist (raamat) ja ülikoolist saab (filmilint). Kuid mul on lootust, et me tuleme sellest olukorrast ohutult välja ja õitseme elus edasi (lilled). Täpset stiili ei kasutanud aga teose jaoks kasutasin pliiatseid, mõnda markerit ja harilikku.

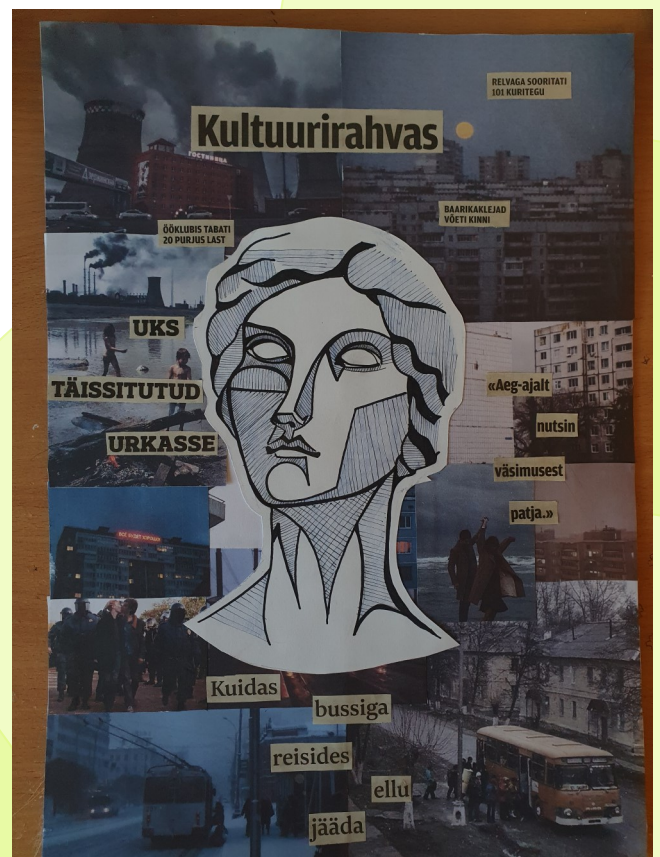

Triin Rahuoja, g1b

Rose Marietta Reber

"Liberta" Sandra Väliste G1d

"Kultuurirahvas" Reigo Raal, G1b

SPORT

Nagu me kõik teame, on hetkel riigis hädaolukord. Isegi kui see lõpeb, jääb see viirus ikka meiega. COVID-19 on võtnud palju ära meie igapäevastest võimalustest veeta aega, seega uurisin ühelt G 2.d õpilaselt, kuidas ta oma aega veetnud on ja kas ikka jooksuketsid ka jalga saanud.

Linnapilti uurides, näeme, et aina rohkem on inimesi jalutamas, jooksmas ja ratastega sõitmas. Pärnu randa minnes pole ma kunagi mai keskpaigas nii palju inimesi näinud. Kohati on see isegi hirmutav, kui olukorraga seostada, aga teise nurga alt mõeldes oleme jälle edusamme teinud. Discgolfi rajad Pärnus ja ümbruses on nädalavahetustel rahvast isegi üleliia täis, inimesed inimeste otsas kinni. Kui olukorda mitte arvestada, on see suurepärane, sellist rahvaste liikumist ja sportlikkust pole ammu näinud. Inimesed võtavad ette pigem paari kilomeetrise jalutuskäigu, kui astuvad 14. bussi viinasõpradega. Ma ei tahaks öelda, et see olukord oleks meile kingitus, sest seda see kohe kindlasti ei ole, aga kui sarnased harjumused jäävad meiega iga päev kaasas käima, on see väga hea. See oleks imeline kingitus meile kõigile. Sport on olnud alati aktuaalne teema ning liitnud inimesi, mis ka ei toimuks ümber ringi.

Tänase intervjuu tegin Mihkel Tünpuga, kes on tuntud oma üleliia lobiseva suu kui ka suurepäraste õpitulemuste poolest.

Mis arvad Covid-19 viirusest?

Covidist ma suurt lugu ei pea. Tahaks, et see enam mu tegemisi ei tülitaks. Seda üldist hüsteeriat heaks ei kiida, aga samas olen nõus riigi kehtestatud piirangutega.

Kuidas on see sinu elu muutnud?

Mu elu on nii palju muutunud, et enam ei käi nii palju sõpradega väljas. Laiemas laastus pole suuri muudatusi olnud, sest oma hobidega saan tegeleda ka karantiini ajal.

Mida pead oluliseks, et viirusest hoiduda?

Viirusest hoidumiseks tuleb lihtsalt end korraks kokku võtta ja püsida kodus nagu peaaegu kogu maailm iga päev reklaaminud on. Päris ausalt öeldes ma ise maski ega kindaid vms pole kasutanud, aga polegi suurt vajadust olnud, sest ma pole väljas ka käinud.

Kas see on muutnud sinu liikumisharjumusi?

Liikumisharjumustest nii palju, et ma olen kodus maal kogu karantiini veetnud täis kohaga virtsaloopija ja kraavikaevajana. Lisaks ootavad lepakännud lõhkumist ja muru niitmist. Seega ma siin õue peal liigun palju.

Kuidas oled asendanud kehalist kasvatust?

Kehalise kasvatus asendasin umbes samaväärsete harjutustega nagu Mehis meid ikka kasvatab. Mõnda vana mõisa teed jooksen kolme kilti ja kätekõverdusi, lõuatõmbeid ning muid harjutusi saab koduseinte vahel praktiseerida.

Kas 5 km jooks või 20 km rattasõit?

Viis kilomeetrit jooksu.

Kuidas oled motiveerinud ennast sportima kui oled?

Tean, et kohekohe suvi käes. Rannavorm ootab, seega palju rohkemat motivatsiooni polnud vaja otsida.

Mihkel, sina kui tavaline Eesti mees, kas on mõni lisakilogramm sulle tulnud?

Lisakilodest ma ei tea, aga ega ma neid kilosid ei karda ka. Kui tulevad, siis tulevad ja kui ei tule, siis väga hea

Foto: Mihkel Tünpu

Kas sinu toidulaud on muutunud karantiiniajal?

Toidulaud on muutunud küll. Muidu valmistan endale sõõgi ise, kui Pärnus koolis käin ja üksi elan. Seal kipub asi üksluiseks jääma, aga praegu karantiinis ja maal on iga päev 3 korda päevas soe söök laual.

Mis soovitusi annaksid koolikaaslastele eriolukorras sportimisega seoses?

Eriolukorras sportimise kohta ütlen vaid seda, et tuleb nii palju teha, et endal hea oleks. Võimalusi selleks igatahes jätkub.

Robin Roosmaa

HOROSKOOP

Jäär 21. märts–20. aprill

Jäärad tunnevad ennast veidi üksikuna. Stressirohkel eksamiperioodil lisab see ellu aga veel rohkem pinget juurde. Võimalik, et mõned kogevad isegi teatavat madalaseisu. Õnneks ei kesta selline periood kaua ja üsna pea jõuavad Jäärade ellu rõõmusõnumid.

Sõnn 21. aprill–20. mai

Sõnnid valmistuvad täiel rinnal koolilõpu pidustusteks. Nad mõtlevad juba aegsasti, keda kutsuda, millist kleiti või lipsu nad soovivad ja kuidas oma soeng sellel tähtsal päeval sättida. Mõni neist on niivõrd tuhinas, et ei saa öösiti enam magadagi. Muidu konservatiivsete Sõnnide puhul ei ole sellel aastal ime, kui keegi neist erkkollases kleidis või roosas ülikonnas kohale ilmub.

Kaksikud 21. mai–21. juuni

On Kaksikuid, kes on nähtavalt eksamiperioodi ja lähenevate ülikooli sisseastumiskatsete tõttu pinges, kuid vastupidiselt leidub ka neid, kes võtavad asja väga vabalt ja lähivad n-ö vooluga kaasa. Tähtede seis soosib Kaksikutele aga üleüldist edu. Ilmselt langeb närvilisematel justkui koorem õlgadelt, kui tulemused lõpuks teada on ja teised jätkavad oma igapäevaelu sõltumata punktisummadest ikka rahumeelselt.

Vähk 22. juuni–22. juuli

Siiani tahtsid Vähid pigem omaette olla, isiklike asjadega tegeleda ja nädalavahetused koduses keskkonnas veeta. Nüüd tunnevad nad aga seda, et neil on mitte sotsialiseerumisest villand saanud. Kindlasti võtavad Vähid ühendust oma lähedaste sõpradega, et siis nendega midagi lõbusat ette võtta. Siinkohal ei tasu aga unustada 2+2 reeglit!

Lõvi 23. juuli–22. august

Pärast eriolukorra lõppu tundsid Lõvid, kuidas nad lausa pulbitsevad energiast. Energiline ja positiivne meelestatus ei lase eksamistressil neid absoluutselt kõigutada. Pigem on asi vastupidi! Lõvid on oma tulemuste osas väga enesekindlad (see ei üllata loomulikult kedagi) ja ka tähed soosivad neile kõrget lendu.

Neitsi 23. august–22. september

Kui sõna “pandeemia” tekitas Neitsites ärevust ja pidevat murelikkust, siis praegusel ajal vaevavad nad oma pead absoluutselt kõigega, mis seondub kooli lõpetamisega ja tulevikuga. Muidugi peab selliste asjade peale mõtlema, kuid Neitsi tähtkuju esindajad arutlevad liiga palju oma peas plusside ja miinuste üle. Kui nad suudaksid olukorda natukenegi vabamalt võtta, siis suudaksid nad oma elu kas teistele aspektidele keskenduda.

Kaalud 23. september–23. oktoober

Kaalud on eelneva aasta olnud üsnagi rahumeelsed. Ainus murekoht on olnud neile omane otsustusvõimekus. Praegusel ajal hakkavad aga ka Kaaludest abiturientid tundma teatavat ärevust tuleviku ees. On mõistlik oma edasised sihid paika panna! Õnneks soosivad tähed terve juunikuul vältel Kaaludele head otsuste tegemiste perioodi.

Skorpion 24. oktoober–22. november

Skorpionid on salapärased. Paljud seda tähtkuju esindavad lõpetajad ei ole oma lähedastele enda tuleviku plaanidest rääkinudki. Nii mõnegi Skorpioni vanemad võivad olla väga murelikud. Selline kiivalt asjade varjamine ei vii aga millegi heani. Skorpionid peaksid lähiajal end ümbritsevaid inimesi siiski kõige osas valgustama.

Ambur 23. november–21. detsember

Amburite elus on praegu veider aeg. Mõnel päeval on nad täis sellist indu, millega suudaksid kasvõi maailma vallutada, aga järgmisel päeval võivad nad olla nii väsinud, et ei taha voodistki püsti tõusta. Amburid on sellest häiritud, sest nad tahaksid olla kogu aeg produktiivsed ja midagi teha. Mõne aja pärast nad ongi! Tähed soosivad Amburitele edu ja olukorra lahenemist!

Kaljukits 22. detsember–20. jaanuar

Kaljukitsed töötavad usinalt selle nimel, et pääseda ülikooli. Mõni mõtleb, et võib olla näevad nad isegi liiga palju vaeva. Kaljukitsede jaoks ei eksisteeri aga sellist asja nagu “liigne vaev”. Nad teevad ükskõik mida selleks, et saavutada just see, mida nemad tahavad!

Veevalaja 21. jaanuar–18. veebruar

Sarnaselt Kaljukitsedele töötavad oma tulemuste kallal ka Veevalajad. Tõenäoliselt vaatavad Veevalajast abiturienti vanemad, et nende lapsel justkui ei olekski enam mingit unegraafikut. Tegelikult ei ole vaja millegi pärast muretseda, sest Veevalajatel on kõik alati kalkuleeritud ja enda heaolu igas mõttes kindlustatud.

Kalad 19. veebruar–20. märts

Varasematest horoskoopidest on selgelt näha, kuidas Kaladel lihtsalt sellel aastal veab. Õnn saadab neid ka edaspidi! Abiturientidest Kalad saavad oma eksamid tehtud ilma suurema vaevata, lähivad tõenäoliselt edasi õppima ja lihtsalt naudivad igat hetke.

Kendra Rosen